

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “มิจฉาทิฏฐิก — บุคคลผู้มีความเห็นผิด”

มิจฉาทิฏฐิก อ่านตามภาษาบาลีว่า มิ - ฉา - ทิด - ติ - กะ มาจากคำว่า **มิจฉา** (ผิด) กับคำว่า **ทิฏฐิ** (ความเห็น) [ก ตัวสุดท้าย มีความหมายว่า ผู้] จึงรวมกันเป็น **มิจฉาทิฏฐิก** แปลว่า **บุคคลผู้มีความเห็นผิดสำหรับความเห็นผิด** นั้นเป็นความเห็นที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เป็นความเห็นที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งเมื่อมีความเห็นผิดเกิดขึ้นแล้ว ทุกอย่างผิดไปหมด ภายก็ผิด วาจาก็ผิด ความประพฤติเป็นไป ผิดทั้งหมด คล้อยตามความเห็นผิดที่เกิดขึ้น และความเห็นผิดที่ร้ายแรง คือความเห็นผิดในคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีความเห็นที่ไม่ตรงตามพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง เมื่อเห็นผิดแล้วก็มีการสอนผิด เผยแพร่ในสิ่งที่ผิด ก็เป็นโทษทั้งกับตนเอง ทั้งกับผู้อื่น และทำลายสิ่งที่ประเสริฐที่สุดคือคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

บุคคลผู้ความเห็นผิด เผยแพร่สิ่งที่ผิด ย่อมเป็นผู้ทำให้เกิดความเสื่อมความพินาศแก่ชนหมู่มาก ตามข้อความในพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต ดังนี้

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลคนเดียว เมื่อเกิดขึ้นในโลก ย่อมเกิดขึ้น เพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล ไม่เป็นความสุขแก่ชนเป็นอันมาก เพื่อความพินาศมิใช่ประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความทุกข์แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย บุคคลคนเดียวคือใคร คือ บุคคลผู้เป็นมิจฉาทิฏฐิ มีความเห็นวิปริต (ผิดแปลก, คลาดเคลื่อน) เขาทำให้คนเป็นอันมากออกจากสัทธรรมแล้ว ให้ตั้งอยู่ในอัสัทธรรม ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลคนเดียวนี้แล เมื่อเกิดขึ้นในโลก ย่อมเกิดขึ้นเพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล ไม่เป็นความสุขแก่ชนเป็นอันมาก เพื่อความพินาศมิใช่ประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความทุกข์แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ตลอด ๔๕ พรรษา นั้น เป็นคำจริง เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูลให้สัตว์โลกมีความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด เป็นพระธรรมที่เตือนสติสำหรับผู้ที่มีโอกาสได้ยินได้ฟังอย่างแท้จริง แต่ว่าจิตใจของแต่ละคน เป็นไปตามการสะสม แต่ละคนเป็นแต่ละหนึ่ง สะสมมาไม่เหมือนกัน ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังพระธรรม มีเป็นส่วนน้อยมาก และอกุศลก็เกิดขึ้นเป็นไปมากในชีวิตประจำวัน แม้แต่วันนี้นั้นวันเดียวอกุศลก็เกิดมากกว่ากุศลอย่างเทียบกันไม่ได้ รวมถึงอกุศลประการหนึ่งที่สะสมมา คือมิจฉาทิฏฐิ (ความเห็นผิด) ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรม จะไม่มีทางเข้าใจเลยว่า ใครก็ตามที่ยังไม่ได้บรรลุธรรมถึงความเป็นพระโสดาบัน ความเห็นผิดยังมีอยู่ ยังไม่ถูกดับ

ความเห็นผิด หรือ มิจฉาทิฏฐินั้น เป็นสภาพธรรมที่มีจริง เป็นอกุศลธรรม เพราะมีความเห็นผิดเกิดขึ้นเป็นไป จึงเรียกบุคคลนั้นว่า เป็นบุคคลผู้มีความเห็นผิด เป็นผู้มีความเห็นที่ไม่ตรง มีความเห็นที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงของสภาพธรรม เมื่อเห็นผิดแล้ว ทุกอย่างก็ผิดไปหมด ความประพฤติเป็นไปทางกาย ทาง

วาทะ และทางใจ ก็ย่อมผิดไปด้วย กล่าวได้ว่า คิดผิด พุตผิด ทำผิด ประพฤติปฏิบัติผิด คล้อยตามความเห็นที่ผิด เป็นผู้ล่วงเลยสิ่งที่เป็นสาระ ไปหลงติดในสิ่งที่ไม่เป็นสาระ ซึ่งมีแต่โทษเท่านั้น

ขณะที่ความเห็นผิดเกิดขึ้น ย่อมเป็นผู้ที่เสื่อมจากปัญญา เสื่อมจากคุณความดีทั้งปวง เช่น ถ้าเห็นผิดว่า ผลของกรรมดีและกรรมชั่ว ไม่มี ก็ลองคิดว่าถ้าเห็นผิดอย่างนี้แล้วจะเป็นอย่างไร? ก็ไม่ทำดีอย่างแน่นอน มีแต่ทำชั่วประการต่างๆ ไม่เห็นโทษของความชั่วเลยแม้แต่น้อย และยิ่งถ้าเป็นความเห็นผิดในข้อประพฤติปฏิบัติแล้ว ก็ยิ่งพอกพูนความติดข้อง ความไม่รู้ และความเห็นผิดให้มากยิ่งขึ้น จนยากที่จะแก้ไขได้ ไม่ยอมสละความเห็นผิด อีกทั้งยังอาศัยความเห็นผิดนี้ ทำลายคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย มีการเผยแพร่ความเห็นผิดแก่ผู้อื่น สอนผิดจากความเป็นจริงของธรรม นี่คือ ความเป็นจริงของความเห็นผิด ซึ่งมีโทษมากเป็นอย่างยิ่ง ทำลายทั้งตนเองและทำลายบุคคลอื่นทำให้บุคคลอื่นออกจากพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นก็เท่ากับทำลายคำสอนของพระองค์ด้วย เพราะคำไม่จริง เปียดยืนยันคำจริงของพระองค์ ทำลายคำสอนของพระองค์

บุคคลที่เคยเห็นผิดมาก่อน พอได้ฟังพระธรรมแล้วพิจารณาไตร่ตรองในเหตุในผล ย่อมเกิดความเห็นถูกต้อง แต่ถ้าไม่ฟังและไม่พิจารณาในเหตุในผล ก็หมดหนทางที่จะเห็นถูกต้อง ย่อมยึดถือความเห็นผิดว่าเป็นความเห็นถูกต้องอยู่เรื่อยๆ แล้วเมื่อมีการสะสมความเห็นผิดจนกระทั่งเป็นปกติเป็นอุปนิสัยที่มีกำลัง ย่อมจะทำให้ความเห็นผิดนั้นมีปัจจัยที่จะเกิดต่อไปอีก และจะเห็นผิดมากขึ้นอีกด้วย ยากที่จะแก้ไขได้ แต่ถ้าสะสมปัจจัยที่จะให้เกิดความเห็นถูกต้องตั้งแต่ขั้นต้นแล้วอบรมเจริญต่อไป ค่อยๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปทีละเล็กละน้อย ในที่สุดความเห็นผิดก่อนๆ ก็ย่อมจะหมดได้ แต่ก็เป็นเรื่องที่จะต้องอบรมเจริญปัญญาจริงๆ เห็นประโยชน์ของพระธรรม ไม่ประมาทในแต่ละคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ซึ่งจะเห็นได้จริงๆ ว่า แม้ว่าจะเป็นผู้ที่มีความเห็นผิด ประพฤติปฏิบัติผิด กระทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรประการต่างๆ มาอย่างไรก็ตาม พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ก็ย่อมสามารถเกื้อกูลบุคคลนั้นได้ ถ้าหากว่าเป็นผู้เห็นประโยชน์ เป็นผู้ตรง จริใจที่จะเข้าใจว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก แล้วทิ้งสิ่งที่ผิดทันที

การฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงด้วยความละเอียดรอบคอบ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก เท่านั้น ที่จะเป็นไปเพื่อขัดเกลาละคลายความเห็นที่ผิดได้ในที่สุด แต่ละคนไม่สามารถที่จะทราบได้เลยว่าเวลาที่เรามีชีวิตอยู่ในโลกนี้ จะเหลืออยู่อีกเท่าใด เพราะฉะนั้นแล้ว เวลาที่เหลืออยู่นี้ จึงเป็นเวลาที่มีค่าที่สุดที่จะทำให้ตนเองมีความเข้าใจธรรมเพิ่มขึ้น ด้วยการไม่ขาดการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมเป็นปกติในชีวิตประจำวัน เพราะขณะที่เข้าใจ ปัญญาเกิดก็คุ้มครองไม่ให้เกิดความเห็นผิดแล้วและในขณะนั้นอกุศลทั้งหลายก็เกิดไม่ได้ด้วย ก็ได้สะสมปัญญาเป็นที่พึ่งต่อไป ซึ่งเป็นหนทางเดียวที่จะเป็นไปเพื่อการดับกิเลสทั้งหลาย มีความไม่รู้ ความติดข้อง และ ความเห็นผิด เป็นต้น ได้ในที่สุด

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗